

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főelölős főszerkesztő: Dr. Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Feltámadunk!

A Szentírás szavaival kezdem:

„És mikor megfeszítették volna őtet, megoszták az ő ruháit, sorsot vetvén azokra, ki mennyi részt venne abban . . . És akik azon elmennék vala, szidalmazták vala őtet, az ő fejeket hajtogatván és ezt mondván: Vak! ki elrontod a tempomot és harmadnapra megépíted; tartsd meg magadat és szállj le a keresztfáról.” (Márk ev. XV. 24, 29, 30.)

Valami belső erő huz bennünket ennek az összemérésnek a megtevésére. Igaz ügyért küzdöttünk mi is, de félreértettek, elrágalmaztak bennünket; hamis és álnok vád alapján ítéletet mondtak rólunk is és a trianoni békében keresztre feszítették népünket; akkor aztán sorsot vetettek arról, ki mennyit kapjon, rabolhasson belőlünk; és végül a békeszerződésnek elkeresztelt egyoldalú panasz ránk erőszakolt becikkelyezésével szidalmazták vala is haldokló nemzetünket és gunyosan hangzik felénk a durva parancs: engedelmesskedjétek, mert különben lesz ne tautalass!

A hazug diadalmamornak legaljasabb kirobbanása az a követelés, hogy azt, amit minden becsületes magyar utál és megvet és soha, sehol magára kötelezőnek el nem ismer, szentesített törvényeink közé iktassuk. Mi más ez, mint olesó és hitvány játék a kényszerűség hatalmának kihasználásával, a fejünkre szakadt balszerencsével való vásári komédiázás? Csufolnak bennünket, akárcsak a halálos kinok közt vergődő Krisztust. „És a község áll vala nézvéen: csufolják vala pedig őtet a főemberek is azokkal egybe, . . . csufolják vala pedig őtet a vitézek is odajárulván...” (Lukács ev. XXIII. 35—36.)

Mi pedig pironkodunk a gyalázat miatt és könnyeink csorognak megszegyenyítettünk láttára. Ha semmiből másból, ebből az egyetlen egy tényből, az ultimátummal kirevolverezett ratifikálásból, végre azok is megismerhetik igaz valójukban az ellenségeinket, akik eddig és ideig-óráig még biztak bennök, hitelt adtak ígéreteiknek, komolyan vették világgá kürtölt nagyhangú kijelentéseiket. Most már pórén áll előttünk testük-lelkük, nem kendőzhetik tovább alakjuk rutságát semmi cifra ronggyal, vagy illatos kenőccsel, nem ámitatják el már gonosz indulataik felől a hiszékeny avatlatlanokat mézédés nyájassággal, vagy öblösködő rátartisággal. Mit is mond Zrínyi a Török Áfiumban a nyugati hatalmakra vonatkozólag? „*Anglia* csaknem más világ, más természet, más hadakozás; ninos olyra szükségünk, nem is kívánhatjuk.” „Az *olasz* szomszéd, de ennek távolvaló léte, a tengernek közénbe

való vivése, . . . nem hágy minékünk nagy reménységöt vetnünk az onnan való segítségre.” . . . a *francia*, ha győzedelmes, eltűrhetetlen, ha nyomorodott, semmirekellő.” Vajjon mi az ezen megállapítások közül, melyet az idő megeáfoolt volna és amit különösen mostani siralmas, szánandó helyzetünk a legteljesebb mértékben nem igazolt volna? Tényleg oda jutottunk, hogy ránk nézve immáron a francia győzelmi tobzódás eltűrhetetlen . . .

De a bibliai hasonlóságok nem érnek véget a kurjongató csöcselék csufondáros tréfáival és a pogány római poroszlok brutális nevetésével. Az eltemetett, kőkoporsóba sziklával lezárt Jézus holtteste — „azok pedig elmenvén, megerősíték a koporsót, a követ megpecsételtvén és őrizőket vetvén mellé” (Máté ev. XXVII. 66.) — harmadnapon minden földi és silány emberi intézkedés ellenére feltámadott. Az

igazság tehát vakon és bénán is diadalt ült a hamisság felett. Egyszerű a következtetés és szükségszerű a hit, hogy a mi végzetünk jövője is így fog alakulni. Ostoba és gyarló ellenséges agyvelők azt képzelik, hogy az eltemetett Csonkamagyarország, ha gyászjelentésére ráütik az üres formások pecsétjét és őrizőkül kirendelik a népszövetség hábjátékos figuráit, sirja fenekén mihamarább porrá és hamuvá válik. Micsoda tökéletlen önámítás és fertelmes gyűlölködés! De az evangéliom szellemének egyetlen fuvallatára le fognak omlani — ha kell — a hegyek, megrendülnek országok és kiáradnak tengerek is, csak hogy az igazság, a magyar igazság feltámadhasson. Ha egyebekben megvan a párhuzamosság az Isten fia és nemzetünk sorsa közt, hát meg kell lenni ebben is. Csak higgyünk és bizva bizzunk!

Dr. Bessenyei Lajos.

A kormány helyén marad

A kormányzó nem fogadta el a lemondást

Budapest, nov. 15. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Bottik József* alelnök.

Elnöki bejelentések után a *békeszerződés ratifikációjáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadják ugyanolyan néma szavazással, mint a szombati ülésen.*

Elnök feltette a kérdést, hogy a nemzetgyűlés elfogadja-e a javaslatot?

— Egyetlen hang sem hallatszik, — mire az elnök néhány pernyi várakozás után elfogadottnak jelenti ki a javaslatot.

Ezután *Teleki Pál* miniszterelnök emelkedik szólásra:

— *A kormány befejezettnek tekinti misszióját* s a tegnapi napon a kormány valamennyi tagja elhatározta lemondását. Ezt tudatta a Kormányzó ur *Öfömlétségével* is, aki azonban nem fogadta el a lemondást azzal a megokolással, hogy *a mai súlyos időkben 24 óráig sem szabad kormánykriszist lenni.* Kéri, hogy a nemzetgyűlés vegye ezt tudomásul. (A Ház lelkesen tapsol és éljenez a miniszterelnöknek.)

Napirend előterjesztés után *Somogyi István* terjeszti elő interpellációját. Az *Ébredő Magyarok Egyesülete* igenis, nagy szolgálatot tett a keresztyén kurzusnak. Tiltakozik az ellen, hogy a budapesti sajtóban hamis adatokat tartalmazó cikkek jelentek meg az *Ébredőkről*, amit rágalmozási hadjáratnak bélyegez.

Kérdi, hogy a cenzura miért engedte ezeket közölni? Elvárja, hogy az Egyesület elégtételt fog kapni az ellene szórt rágalmakért. Majd az *Ehmann-telepi* eseményeket ismerteti. A telepen menekült munkásosztagok voltak elhelyezve s ezeket nevezte el a sajtó *Babarczy-különítménynek.*

Somogyi folytatja: Reméli, hogy a kormány ez ügyben is elégtételt fog adni. Felolvassa interpellációját, melyet az összes kormányhoz intéz: „Van-e tudomása a kormány-

nak az *Ehmann-telepen* történt atrocitásokról s hajlandó-e az *Ébredő Magyarok Egyesülete* ellen indított sajtóhadjáratnak elejét venni?”

Huszár Károly ezután személyes megtámadtatás címén szólal fel és kijelenti, hogy csak törvényes eszközökkel lehet a rendet helyreállítani. Dánér kijelentését aljas rágalomnak minősíti.

Dánér Béla hangoztatja, hogy a vádaskodásra a Házban nem válaszol; csütörtökön előre megmondta, hogy a rendőrgyilkosság újabb áldozatokat fog követelni.

Huszár Károly válaszában hevesen kifakad *Dánér* ellen. Sötét titkos kezek most is erősen dolgoznak, amiről tudomása van. (Zaj a szélsőbalon.) Majd kijelenti, hogy a keresztyén tisztaság határára áll, nem most ébredt fel, eddig sem aludt s megvau győződve, hogy az ő elve fog győzni.

Teleki Pál miniszterelnök válaszol *Somogyi* interpellációjára. Kijelenti, hogy az *Ébredők* felfüggesztése nem függ össze a rendőrgyilkossággal. — Társadalmi egyesületre igen is szükség van, de nem szabad megengedni, hogy olyan egyének jussanak felszínre, akik a zavarosban halásznak. A jövőben is mindent megfog tenni a rend és nyugalom biztosítására. A sajtószabadságot ma még nem lehet visszaállítani. Elment a végső határig s azt kell látnia, hogy máris olyan cikkek jelennek meg, amelyek veszélyeztetik a konszolidációt. Egy lépéssel sem mehet tovább a sajtószabadság terén. Kéri válasza tudomásul vételét, amit ugy *Somogyi*, mint a nemzetgyűlés tudomásul vesz, ami után az ülés 1 órakor véget ér.

Az elmaradt évforduló-ünnep

Budapest, nov. 15. (Nemz. St. tel. jel.) November 16-át, a nemzeti hadsereg Budapestre történt bevonulásának évfordulóját a koronázó *Mátyás* templomban ünnepi misével s zászlószenteléssel akarták megünnepelni. Ez azonban — tekintettel a békeratifikálás folytán beállott nemzeti gyászra — elmaradt.

Hogy élnek ma Szovjetországban?

Az orosz szovjet három évi rémuralma óta sokat hallottunk az orosz közállapotokról, de annál kevesebbet azoknak a szerencsétlen embereknek sorsáról, akiket balvégzetük ennek a jobb sorsra érdemes országnak polgárává tett. Könnyen megérthető ez, ha arra gondolunk, hogy akiket mi hosszú és keserves hadifogság után viszontlátunk, azok fogolytáborokban elzárva éltek és vagy egyáltalán semmi, vagy csak nagyon kevés alkalmuk volt a szovjet garázdálkodás rejtelmébe belepillantani. Olvasóinkat tehát bizonyára érdekelni fogja a jelenlegi orosz viszonyokról szóló alábbi ismertetés, melyet egy német orvos a közelmúlt napokban bocsájtott közre.

A bolsevisták uralma immár három éve tart Oroszországban és csak az tud magának fogalmat alkotni róla, aki saját szemével látta feltámadni. Csak az tudja értékelni az államügyek erőszakos felforgatását, az államháztartásnak, a törvényalkotásnak és az egyes polgárok magánéletének olyan feldúlását, amelyet a szovjetrendszer magával hozott. Ha azt mondja az ember, hogy kö nem maradt kövön, még nem sokat mondott.

A szovjet kormány tudvalevőleg az összes értékek lerombolásával kezdte. Megsemmisített minden értékpapírt, járadékot és állami kötelezvényt, minden bank és ipari részvényt, szóval vörös venalát húzott át minden árfolyampapíron. Ezenfelül rátette a kezét a safekre, az arany és ezüst tárgyakra és állami tulajdonnak nyilvánította őket. Zárlat alá vett minden pénzbetétet és legfeljebb csak 500 rubel havi járadékot fizetett ki a tulajdonosnak még akkor is, ha több százszázalékos letétje volt a bankban. — Később azonban rendeletileg elvett 10,000 rubelig minden pénzt.

Ez csak az első lépés volt. Ezután jött kisajátítás kisajátítás után. Minden házat, amelynek 15,000 rubel értéke volt, ellenszolgáltatás nélkül elvettek és állami tulajdonnak nyilvánították. De minthogy sem az állam, sem a község, mint háztulajdonos semmi gondot sem fordított a házakra, egyetlen orosz városban sincs ma olyan ház, amely nem szorultna javításra, így jobban és jobban pusztulnak azok. Egyes városokban, például Taskentben, Turkesztán fővárosában, a községi előjáróság két évi szovjetbirtoklás után visszaadta tulajdonosoknak a házakat azon indoklással, hogy jobb, ha van háziúr, aki házát gondozza. Hogy mily csalóka ajándék volt az, bizonyosság rá a húzódozás, amellyel a legtöbb tulajdonos házát birtokába vette. A házbért emelni ugyanis nemcsak tilos volt, hanem lehetetlen is, mert a szovjeturalom alatt egyáltalán nem fizettek bért, a javítási költségek azonban oly tetemesre emelkedtek, hogy azokra pályázni cseppet sem volt kívánatos.

A háziurakat a legtöbb esetben teljesen kiakolbóltották házukból és nyomorúságos szállásokon helyezték el. A lakók közül ugynevezett háziszéniort választottak, aki természetesen csak kényszerűségből viselte ezt a terhes és díjazás nélküli állást. Több lakó, aki az uralkodó osztályhoz tartozott, mint például az államhivatalnok, szembehelezkedett a többi lakókkal, ami ellen nem volt orvosság. Így fejlődött ki az önkénykedés és erőszakosság állapota. Megtörtént, hogy az ugynevezett lakásbizottság, a szovjetirodák részére helyet biztosítandó, három különböző házaspárt helyezett el egyetlen szobában.

S minthogy a szovjetirodák mindig jobban szaporodtak és a legszebb lakásokat foglalták le maguknak, a lakásinség még jóval nagyobb lett Oroszországban, mint bárhol másutt. **Egész családok táboroznak a vasúti kocsiokban.** S hogy ezek a szomorú állapotok megjavuljanak, sajnos, nagyon kevés remény van, mert az építkezés teljesen szünetel. Moszkvában, hol pedig a lakosság közel felére súlyedni le, nem lehet szobát kapni. Hogy azonban miért van Pétervárott, amelynek egy milliói lakosságából csak mintegy 400 ezer maradt meg, nyomasztó lakásinség, teljesen értelmetlen. Ugyanez a helyzet azonban más orosz városokban is.

Éppen ilyen viszonyok vannak a fűtés és világítás terén is. Jaj annak, aki zárórán túl egyetlen lámpát is égetni mer. A fűtésről

pedig egyáltalán nem lehet beszélni. A gyönyörű Taskend égigérő karagacs-fáit mind kivágták már, de Szamarkand, Kokand, Moszkva, és Pétervár is elvesztették díszüket.

A rekvirálások és elkobzások, mint-hogy a magántulajdon jogát a kommunizmus nem ismeri, napirenden vannak. Elsősorban a luxusdolgokat konfiskálták el, az autót, a fogatót, a zongorát, a perzsaszőnyeget stb., később azonban sor került a ruhákra is a felöltőtől az alsó ruháig. Mindent, ami magántulajdon volt, kártérítés nélkül vették el tulajdonosától. Az elrekvirált tárgyak részint a Narodni Bankba (Népbank) jutottak, hol ezek a papírpénz fedezetűl szolgáltak, részint az árugyűjtő raktárakba, amelyekben a munkásegyletek időnként megosztottnak. Tehát a legteljesebb kommunizmus van, amelyben egytől vesznek, hogy másnak adjanak.

Senkinek, még leghalálósabb ellenségemnek se kívánom, hogy egy hónapot töltsön most akár Moszkvában, akár Pétervárott, vagy akár mely más nagyobb városában Oroszországnak. A nép nem él azokban, csak tengődik egyik napról a másikra állandó rettegésben amiatt: nem zárják-e el, vagy nem fog-e éhen pusztulni, s nincs más gondolata, mint a betű szerinti mindennapi kenyér megszerzése.

A lakosság négy osztályba (pajokba) van sorolva. Az elsőben a fizikai munkások, a másodikban a szovjet-hivatalnokok, a harmadikban más szellemi munkások, mint orvosok, tanítók stb., a negyedikben a foglalkozás nélküliek, mint a kereskedők és általában a volt burzsoázia. Az első osztályuk egy egész font

kenyeret kapnak, a másodosztályuk felet, a harmadikba sorozottak egy negyedét, míg a negyedik osztálybeliek semmit sem kapnak a nyilvános élelmiszerraktárból. Gyakran előfordul azonban az is, hogy csak a munkások kapnak kenyeret, mások nem. Így gondoskodik a szovjet kormány polgárainak szükségletéről. Nem csoda aztán, ha az élelmiszerezésnek a végtelenségig emelik az árakat és a nyereszkeség meggátolására alakított rendkívüli bizottság munkája hiábavaló. Az éhség áttör minden korlátot és a terrorisztikus eszközök, mint az árdragítók föbelövése, mit sem segítenek a dolgon.

Nöket bizonyára a divat is érdekelné fogja... Milyen a divat most Szovjetországban? Tudják-e most Moszkvában, vagy Pétervárott, milyen a divat Párisban, Londonban, Newyorkban, vagy másutt? Te szent Isten! A vörös uralom kezdete óta minden divatot felfüggesztettek Oroszországban, nemcsak anyaghiány miatt, hanem más mélyebben fekvő okok miatt is. A forradalom ugyanis valóban mindent kiegyenlített ott, minden divatot és eleganciát elvetett. Még ma sem merészkednek a hölgyek kalappal menni az utcára. A divatárusnők egyedül az egyszerű fejkendőt variálják mindenütt. Selyem ruha és harisnya már régóta nincsen, a magasszaru cipőt, vagy kesztyűt pedig esodaszamba veszik.

Nem jobb az állapot a férfidivat terén sem. Az orosz munkásbiuz a kék, vagy vöröszínű tusurka grilkodik. A fején egyszerű sapkát hordanak, amelyhez rövid kabát járul hosszúszerű eszímával, vagy bőr lábszárvédővel. A legelegánsabb ruhadarab, amit férfi viselhet, ugyanez a French, amit a vörös hadsereg katonái ünnep alkalmával viselnek...

Eredménytelen az EME elleni vizsgálat

Rövidesen visszakapják helyiségeiket

Budapest, nov. 15. (N. St. t. j.) Ismeretes, hogy a rendőrség magánlakásértés miatt eljárást indított **Bárdossy Ernő** az Ébredők főtájkára, **Tatay Boldizsár** vasúti ellenőr, **Diák Ferenc** Károly mérnök, **Stokker Antal** máv. tisztviselő és **Reint Oszkár** ellen a Lipótvárosi Kaszinó és a Demokrata Kör lefoglalása miatt. Dr. **Vásárhelyi Béla** vizsgálóbíró mind az öt gyanúsítottat kihallgatta, akik mind tagadják a rájuk rótt bűncselekményt.

A vizsgálóbíró ma délben dönt a fogvatartás kérdésében.

Az Ébredő Magyarok budapesti III. ker. csoportjának küldöttsége kereste fel ma **Strache Gusztáv** főügyészt a letartóztatottak érdekében. A főügyész kijelentette, hogy ez nem tartozik a hatáskörébe, mire a küldöttség **Vásárhelyi Béla** vizsgálóbírót kereste fel, ahol megisméltették kérelmüket s kijelentették, hogy a letartóztatottakért erkölcsi felelősséget vállalnak.

Az új erdőkezelés

Debrecen erdői új üzemterv alatt

Debrecen város 25.000 holdas erdősegeinek gazdaságosabb kitermelésére **Boáor Gyula** miniszteri tanácsos új üzemtervet készített, mert az eddigi rendszer mellett túlságosan kihasználták az erdőket, azok megritkultak, a háború alatt pedig elmaradt az új erdőítés, úgy hogy ma 5000 hold erdőítési hátralék van.

Nagy hátránya volt a régi rendszernek, hogy a túl gyér erdőket nem sűrűsítette, a tölgyeket kiszorította és akácokat telepített, az új erdőket pedig a vákáncsok 8—10 évig kihasználván, túlságosan kiélték az amugy is sovány földet. Nem volt megfelelő a gazdasági beosztás sem. Az akác kifejlődési ideje pl. 25 év, kituskózással azonban megsűrűsödnek. Az akácokat 25 éves fordulóval lehet kihasználni gazdaságosan.

Az egynemű ültetés helyett helyesebb az elegyes: tölgy és cser közé köris, juhar és szilfa. Így nagyobb fatömeget is adnak, a betegségek sem terjednek oly könnyen és a többféle fa nem kereskedelmi értéke is nagyobb.

Tölgyeseknél száz éves fordulóra van szükség, de 70 év után már magról kel az új fa. Mikor a fiatalos már sarjadni kezd, lehet

miszerint azok nem szöknek meg s mindenkor a bíróság rendelkezésére állanak. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy ő a törvényes eljárást követi s az iratokat tüzetesen átvizsgálja.

Péntek délutántól kezdődőleg folyik az Ébredő Magyarok Egyesületének helyiségeiben talált iratok átvizsgálása. **Eddig 3 kerület helyiségeit vizsgálták át, de sehol kompromittáló iratot nem találtak. Az Ébredők különben néhány nap múlva visszakapják Sörház-utcai helyiségeiket.**

Budapest, nov. 15. (N. St. t. j.) **Vásárhelyi Béla** vizsgálóbíró ma a letartóztatott Ébredő Magyarok szabadonbocsátását rendelte el. A végzést azzal indokolja, hogy a rendőri nyomozás a terheltek tagadásával szemben nem tartalmaz elegendő bizonyítékokat. Az ügyesség a végzést felfolyamodással támadta meg s a vádtanács döntéséig a terheltek letartóztatásban maradnak.

ritkítani. Körülbelül 6 év alatt lehet pótolni az 5000 hold erdőítési hátralékot.

Az eddigi kitermelés évi mennyisége 30.000 köbméter, amit tisztítással, gyéritéssel 10.000 köbméterrel lehet fokozni. Kellő kezeléssel 15—20 év múlva 50—60 ezer köbméterre fokozható a kitermelés.

Az eddigi, buta osztrák erdőkezelési sablonnal végkép szakítani kell. Erre rájött már a kormány, mikor új utasítást adott az erdőkezelésre. Ennek alapján készült már az új üzemterv is.

Megreformálják a vákáncsok-rendszert is és évenként 1028 hold új erdőt telepítenek. Az erdei legeltetésre és kaszálásra 9000 holdat lehet felhasználni. Teljes irtásra kerülhet évenként 471 hold, ha rendszeres erdőkezelés mellett helyre lehet állítani a rendes vágásfordulót.

Ezek nagy általánosságban az új üzemtervbe lefektetett elvek és javaslatok. Az előterjesztést a tanács elfogadta és a közigazgatási bizottság erdőészeti albizottsága útján felterjeszti a földmívelési miniszteriumhoz.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.**

HIREK

Nagy az öröm

Izraelben. A pesti Rombach utca és a debreceni Pásti-köz és kapcsolt részei; a pesti Liovárosi Kaszinó és a debreceni Kereskedelmi Csarnok; a ghetó és az intellektuelt zsidószalonok hemzsege népe örömtől hangos. Jelenlős pillantásokat váltanak egymás között a makkábeus ifjak és Hebron rózsái. És vigyorgva adják szájról-szájra a jó hírt: megszabadulunk az ébredőtől. Olybá tűnik ez az öröm, mint mikor a sikkasztani szándékozó pénztáros arról értesül, hogy megszabadult az ellenőrtől, aki addig ugyancsak vigyázott a körmére... Mert az Ébredők sok gondot, aggodalmat és fejtörést okoztak Izrael népének. Nem azzal, hogy egy egy temperamentumos ifju lemért alkalmadtán egy két pofont, hanem azzal, hogy éber szemmel vigyázták a zsidó makkábeusokat és nem riadtak vissza attól, hogy a nyilvánosság éles világításába helyezzenek olyan rejtett szándékokat és terveket, amik szívesebben maradtak volna megjelölve a jótékony homályban. Igen, az ébredők a keresztyén magyarság élő lelkiismeretének adtak hangot s azt elhallgatni nem szabad és hálá Istennek, ma már nem is lehet...

Korai az öröm: a budapesti vezetőség működését felfüggesztették, de a nemes célt szolgáló Egyesületet nem osztatták fel és nem is fogják felosztani.

Debrecen pótköltségvetése. A rendkívüli helyzet folytán nagyon elfofoítottak a városi rendes költségvetésének keretei. Minnek következtében a számvetés pótköltségvetést volt köntylen készíteni. Eszerint a város idei kiadása 54.769,937, bevétele 52.223,792 korona, fedezetlen 2.546,145 korona. Ez pótdoból fedezendő. A pótköltségvetést hétfőn közszemlére tették és majd a december elején tartandó rendes városi közgyűlés fogja tárgyalni.

Az épülő gati vasút. A város erdőhivatala rendes nyomtávu iparvasút építését tervezi a Gutra, hogy erdőseget gazdaságosan kihasználhassa. A tervezett vasút Revicky József és dr. váradi Szabó János birtokait is átszeli, akik ingyen ajánlották fel a vasútépítéshez szükséges területek használatát, mindketten kiterő és rakodó vágány építését kérték és ennek költségeire 70-70 ezer koronát ajánlották föl. Revicky pedig még külön százezer koronát is hozzájárulásként a vasútépítéshez. Tettek azonban kikötéseket is, így váradi Szabó József kikötötte, hogy reggel legyen vonat, mely a tejet beszállítsa a városba, továbbá hogy a vasút állandó jellegű legyen és örök kedvezményes díjletek mellett szállítható. A városi tanács elfogadta a felajánlott területek használatára tett ajánlatot és azt bekebelezéssel biztosítja, megápitja a két birtokos részére a kiterőt, nekik szabadjegyest biztosít személyükre és a menetrend megállapításánál figyelemmel lesz a reggeli vonatra, azonban a ráv-val a bekapcsolást egyelőre nem biztosíthatja, mert annak akadályai vannak. Revicky részére 100,000 koronás hozzájárulás fejében hajlandó évi 5000 korona kamatot 20 éven át a szállítási díjakból leszámitani. E feltételeket közölni fogják a két birtokossal, akiknek mindenesetre nagy érdekük, hogy ez a vasút, korlátolt személy és tehérforgalommal mielőbb létesüljön.

Ismét lehet Erdélybe táviratozni. A m. kir. posta- és táviratigazgatóság értesítése szerint mártól kezdve újból lehet az elszakított területekre táviratot küldeni. A feltételek és táviratozási díjak a régiéek.

Városi kezelésbe kerül a női ipariskola. A Jótékony Nőegylet felső nőipari iskoláját tudvalevőleg felajánlotta a városnak és a közgyűlés is úgy határozott, hogy átveszi és az iparostanonciskola keretébe akarja illeszteni. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlési határozatot, azonban a tanítási tervre vonatkozólag kikötéseket tett, valamint az iskola jellegére, t. i. nem női felső ipariskolát akar. A leiratot a tanács kiadta az iparostanonciskola felügyelőbizottságának.

A Keresztyén Nemzeti Liga folyó hó 18-án tartandó Zrinyi-estélye nemcsak a nagy költő, a hős, az államférfi emléke előtt bemutatott áldozat lesz, melyet a letiport, a múltba reményességgel tekintő, szebb jövőért esengő nemzedék nyújt, hanem císőrangú művészeti esemény is. Gróf Zrinyi korának költészeti és zenészi emlékeit kiváló művészeink mutatják be. Jegyek a Vigszínház pénztáránál kaphatók délelőtt 9-12-ig és délután 3-5 óráig.

Francia hang a trianoni béke tarthatatlanságáról

Páris, nov. 15. (N. St. t. j.) De Monty szenátor „A trianoni béke” címmel cikket írt, amelyben megállapítja, hogy a megcsontított Magyarország állandó veszélyt jelent Európában. A magyar nemzet, mint nemzet, sokkal értékesebb bármely szomszédjánál. A trianoni békeszerződés aláírásánál a magyarokat különböző szempont csábitotta. Franciaország magatartása olyan színben tűnt fel, mintha a franciák csupán a németek megrendszabá-

lyozására gondoltának s Magyarországgal szemben bizonyos előnyök nyújtására hajlandók. Ez gazdasági téren történhetik meg. Magyarország jelenlegi határai között nem élhet meg. Most ratifikálja a békét, de szívének minden dobbanása lázadozik ez ellen. Végül kijelenti, hogy nem vezetőirokonszenv Magyarországgal szemben, hanem csak a franciák érdeke, hogy a lehetetlen trianoni békét kikorrigálják, mert a Balkánon új háború érik.

A bölcsészethallgatók estélye. Feledhetetlen kedves estélyt rendeztek a debreceni bölcsészethallgatók szombat este az Arany Bika disztermében. A műsor szerencsésen volt összevalogatva, a szereplők is mind a legjobbat nyújtották, úgy hogy a Bika disztermét zsufilásig megtöltötte közönség egy kellemesen eltöltött este emlékével távozott. A katonazenekar megnyitja után Dr. Tankó Béla, az ifjuság körútrajongott professzora mondott nagyhatású, gondolatokban gazdag beszédet. Nagy sikere volt Chudovszky Irén bölcsész etnológus nőnek, akinek spányoltacái tomboló tetszéssel fogadta a közönség. Sokat tapsoltak Bodán Margit művésznőnek is, aki magyar dalokat adott elő nagy sikerrel. A műsor egyik legkiemelkedőbb száma volt Papp Sándor tanáregéd szavala, aki nem csekély szavaló képességgel és hazafias érzéssel adta elő Arany „Egri leány”-át. Kétségkívül legnagyobb sikerök azonban Farkas Ilona, Klár Márta, Nagy Klára, Papp Magda, Papp Olga, Rauhauer Jolán, Tóth Sari, Veress Gizella urleányoknak volt, akik palotást és csárdást táncoltak s akiket zsig akart leengedni a színpadról a közönség. Kellemesen énekelt Bíró Jolánka és sok tapsot kapott Kubányi György is szavala után. Az estély humoros részét ifj. Liszt Nándor szolgálta, aki szellemes konferanszával állandó derűségben tartotta a halgatóságot. Az estély után az ifjuság táncra perült, ami záróráig tartott.

Kukoricakenyér — Bécsben. Bécsből jelentik, hogy a közlemezési minisztérium a rendelkezésére álló buzaliszt készlettel való takarékoság szempontjából elrendelte, hogy tegnaptól, november hó 15-től kezdődőleg a kenyérliszt feles arányban tengeri liszttel pótolassék.

Propaganda előadások. Vasárnap délelőtt értek véget a Székely Társaság, sorozatos propaganda előadásai a fnyes sikerű záró matinéval. Zsufolásig megtöltötte az előkelő közönség a vármegyeház disztermét. Az impozáns, művészi műsor valóban méltó befejezése volt a kedvelt előadásoknak. Társaságunk ez uton is hálás köszönetet mond miudazon hölgyeknek és uraknak, akik előadásaikkal, szavalaikkal, zene és ének számaikkal oly sok, értékes szellemi és művészi élvezetet nyújtottak és oly szép áldozatot hoztak a nemes cél érdekében. Külön köszönetet mondunk Magyarai Imre és Kiss Béla zenekarainak, akik 10 előadással feljávta- teljesen ingyen gyönyörködtették művészi játkokkal a mindig szép számban összegyűlt közönséget. Köszönettel nyugdíazuk az utolsó helyfűzőseket: Dr. Nagy Árpád 10, Károlyi Sándorné 20, Bardócz Ignác 100, Tóth Imre 20, Konez Aurél 30, Nagy Gyuláné 10, Dr. Tóth Aurél 45, N. N. 5 összesen 285 korona.

Lopás a Csokonai Színházban. Vasárnap este a Csokonai színházban az „Ezüst sirály” előadása alatt ismeretlen tettesek a ruhatárból melyet Szöllősné kezel Frics Károly 2 darab bundáját elemelték. A rendőrségnek még az éj folyamán jelentették az esetet, és erélyesen nyomozza a bunda tolvajokat.

Move közlemény. A budapesti központban jelenleg az alábbi árak kaphatók. Fekete „Move” fonal 250 járd 18 kor., Gyapju szövet férfi ruhára 135-140 cm. széles 430 K. Atlasz selyem béléis 70 cm. széles 370 K. Zergebélés női ruhára 70 cm. széles 315 K. Fehér cérna 500 járdos 38 K. Fehér színes mintázott vászon 115 K. Férfi rövid barisnya 55 K. Bárony otrine gyermek és férfi ruhára 70 cm. 300 K. Gyermek barisnya 60-130 K. Serge béléis férfi ruhára 70 cm. széles 240 K. Fekete női barisnya 140 K. Fehér férfi gallér 25 K. Lepedő vászon 120 cm. széles 160 K. Siffon 80 cm. széles 96 K. Karton 75 cm. széles 100 K. Szövet 140 cm. széles 630 K. Nőiszövet 140 cm. széles 500 K. Fekete posztó 140 cm. széles 900 K. Feikérem azokat a t. „Move” tagokat, kik a fenti árúkból vásárolni óhajtnak, hogy megrendeléseiket f. hó 25-ig a gazdasági ügyosztályban (Széchenyi utca 10.) bejelenteni szíveskedjék. Gazdasági főnök.

Mikor Márk Endrét kegydíjazták. Az őszi rózsás forradalom legelején néhány fegyveres ember (azóta már ünnek!) erőszakkal lemondatta Márk Endre polgármestert. Handler Gyula elvárs pedig kegydíjaztatta. Ezt a határozatot, miután azóta Márk Endrét különben is szabályszerűen nyugdíjazták, hatályon kívül helyezték.

Halálozás. Pótolhatatlan veszteség érte Nagy József m. k. pénzügyigazgatót. Neje: született Vásáry Julianna hosszas betegség után hétfőn hajnalban elhunyt. Gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja a Megboldogultat. A temetés ma délután 3 órakor lesz a Kossuth-utca 12-14. sz. alól. A gyászborult család iránt városszerte őszinte nagy részvét nyilvánul.

A Csokonai-kör Csokonai Vitéz Mihály születésének 157-ik évfordulójára, szerdán 17-én délután 5 órakor a kollégium disztermében ünnepi felolvasó ülést tart a következő műsorrall: 1. A thányi ekhóhoz. Mácsai Sándor karmester vezetésével énekl a kollégiumi énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Mondja Géresi Kálmán. A kör elnöke. 3. Csokonai költeményeiből. Szavalja Farkas Ida, a Csokonai-színház művésznője. 4. Korhátások Csokonai költészetében. Irta és felolvassa dr. Pap Károly, a kör alelnöke. 5. Horácius ódáiból. Fordította és felolvassa dr. Nagy Zsigmond. 6. A reményhez. Énekl a kollégiumi énekkar. 7. Költemények. Irta és felolvassa Zivuska Andor. 8. A csikóborús kulacsokhoz. Énekl a kollégiumi énekkar. Belépti díj 5 korona. Jegyek válthatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében és a felolvasó ülés előtt a pénztárnál.

Vissza kell adni a város lovait. A város a hortobágyi halastó részvénytársaságnak 6 lovat és kocsit adott át az építkezési anyagok átadásának tartamára. Miután a városnak a tüzfűszállításnál égetően szüksége van a lovakra, a tanács kötelezte a társaságot, hogy 4 lovat azonnal adjon át az erdőhivatalnak, kettőt pedig december 1-ig.

Horthy-plaketteket rendel a város. A városi tanács a Move által kiadandó Horthy-plakettekből 5 darabot javasol rendelni. A plakettek darabja 2000 koronába kerül. A javaslatot a legközelebbi közgyűlés elé fogják terjeszteni.

Karácsonyi Rózsavölgyi-album zongorázoknak legkedvesebb ajándék megérkezett és kapható Antalffy könyvüzletében Szent-Anna-és Varga-u. sarok.

Halálozás. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a jó édesanya, testvér, nagymama, sógorné és rokon: özv. Dobó Józsefné, szül. Erdélyi Sára f. hó 14-én déli 12 órakor életének 63-ik, huszötvegyeségének 2-ik évében hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. A kedves halott földi részzeit f. hó 16-án d. u. 3 órakor fog-nak Piac-u. 59. számú gyászháztól a ref. egyház szer-tartása szerinti gyászima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni, mely végítisztségétetre rokonainkat, jó barátainkat szomorú szívvel meghívjuk. Debrecen, 1920. november hó 15. Áldás és béke poraira. Gyermekei: József nejjével Fehér Klárával, Erzsébet fér-jével Csobai Józseffel, István nejjével Hobl Erzsébettel. Sándor nejjével Rakócz Agnással. Testvérei: özv. Nagy Lajosné szül. Erdély Zsuzsanna gyermekeivel, Erdély Erzsébet férjével Karády Istvánnal és gyermekeivel, Erdély Katalin férjével Bordás Istvánnal és gyermekeivel. Unokái: Dobi Kátóka és Csobai Ilonka. Valamint az összes rokonság nevében is. A temetést Gebauer cég rendezi.

Béleit bórkeztü, friss gumiaru érke-zett. Vitárus, Piac 16.

Alföldy Károly tánciskolájában az új tanfolyam nov. hó 15-én kezdődik. Beiratások Péterfia-utca 2. szám.

Kihallgatások a Britannia-szálló ügyében

Budapest, nov. 15. (N. St. t. j.) A budapesti rendőrfőkapitányság a tegnapi s a mai nap is folytatta a kihallgatásokat a Britannia szállóbeli letartóztatás ügyében. A rendőrgyilkosság ügyében tudják, hogy 6 ember támadta meg a rendőrt. Megállapították, hogy 6 tettes közül ki hol állt. Ki lőtt revolverrel, ki támadta

meg a rendőrellenőrt, ki ütötte a haldokló Soltra József rendőrt. A tettesek közül 3 van eddig letartóztatva.

Horváth Antal rendőrtanácsos, — aki a nyomozást vezeti, — ma felkereste Marinovich főkapitányhelyettest s jelentést tett neki a nyomozás eddigi eredményéről.

Részletezni kell a világítási számlát. A városi főszámvévo több rendbeli kifogást emelt a világítási vállalat havi számlái ellen, melyekből a közfogyasztás mennyisége állapítható meg. A vállalat vezetője most értesítette a tanácsot, hogy ezen túl a számlához mellékelni fogja a lámpanester havi jelentését az égő lámpák számáról, valamint az égési naptárt is.

Eladott szerszámok. Az erdőhivatal a Guthon kitermelt 137 köbméter szerszámot nyilvános árverésen akarta értékesíteni, azonban nem akadt árverelő. Utólag a Turul faértékesítő r. t. tett ajánlatot és köbméterenként 800 koronát ígért. A tanács elfogadta azzal, hogy ez év végéig tartozik vevő a fát átvenni.

Bendóri hírek. Életuntak: Tegnap éjjel Kozák Ferencné Szabó Katalin, Peterlia dülői lakos borotvával elvágta a nyakát. Mielőtt a mentők megérkeztek, meghalt. Tettének oka életuntás. — Kiss Anna nyíracseői leány tegnap éjszaka marólugot ivott. Haldoklóval szállították a kórházba. Tettének oka ismeretlen. — Lopások. Molnár Ferenc Sinai Miklós utcai lakostól tegnap ismeretlen tettes 4 ezer korona értékű bundáját ellopta. Gáll Lajosné Kuruc utcai lakos 2.000 korona értékű fehérneműjét ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvajok ellen.

Visszakapunk 14 ezer vaggont

Budapest, nov. 15. (Nemzeti St. tel. jel.) A jóvátételi bizottság határozatot hozott, amelynek értelmében Románia a zsákmányolt magyar vasuti kocsikból 14 ezret visszatérni tartozik. A nagykövetség tanácsa erről értesítette a román kormányt is.

Törvénykezés

§ Alkoholista tolvaj. Vakmerő betöréses lopást követett el Nagy László 1920 márciusában. Fényes délből felfeszítette Árvai Mihály sertésöljöt s onnan 9 darab sertést elhajtott. Azonban nem sokáig örülhetett a lopott jószágának, mert rajtaespték. Ma vonta felelősségre a törvényszék. A tárgyaláson megromlott idegzetével s alkoholistaságával védekezett. Kihallgatták dr. Horváth Artur törvényszéki orvosszakértőt és dr. Bathányi Ede kezelőorvost is, akik igazolták a vádlott korlátolt beszámíthatóságát. Balogh István kir. ügyész vádbeszéde után 6 hónapi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a bíróság az alkoholista tolvajt. Ugy az ügyész, mint a védő felelőbbséget jelentett be az ítélet ellen.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Színház

Az új hősnő. Kardoss Géza a Csokonai színház igazgatója a távozó R. Farkas Ida szerepkörére Kónya Gizit szerződtette. Az új hősnő már meg is érkezett és a legközelebbi napokban fog bemutatkozni a debreczeni közönség előtt.

Redukálják az előadásokat a Vigszínházban. A városban az a hír van elterjedve, mint ha a Vigszínház becsukná kapuit. Ezzel szemben mi úgy értesültünk, hogy a fűtési és világítási viszonyok nehézsége folytán az előadásokat redukálni fogják, eszerint előadásokat csak péntek, szombat és vasárnap fognak tartani.

A színházak és mozgószínházak közleményei. Tigrisarcu ember III. amerikai bűnügyi történet harmadik részét mutatja be az Apollo. Jegyelővétel.

P. Menichelli főszereplésével a Gyönyörök kertje című 4 felvonásos olasz művész tragédia nagy tetszést arat az Urániában. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Zákány József

fuvarozási vállalata

PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

Nyomatott a kiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Kiadóvállalat nyomdájában Debreczen, József-ut 59.

SPORT

Vasárnapi eredmények. A vasárnapi bajnoki mérkőzések az erőviszonyoknak megfelelő eredményt hozták.

DMTK—Szolnoki MTE 2:1 (0:1). Érdektelen, szürke mérkőzés, amelyből csupán Merim (DMTK) jött ki emelkedett ki. Szolnok debreczeni debütje nem a legjobb benyomást keltette; szolnoki eredményei után többet vártunk volna tőle. Az első gólt a szolnokiak érik el az első félidőben, amit Merim révén kiegyenlít a debreczeni csapat s megszerezzi a győztes gólt is. Jó bíró volt Pauló István.

DEAC—DNYSC 7:0 (3:0). Az egyetemi csapat állandó felény mellett szép játék után éri el góljait Koos (3), Fábry, Ökrös, Porosnyai és Konz révén. — Bíró: Machó Ferencz.

Nyíregyházi TVE—DVSC 1:1 (1:1). A vasutasok 6 tartalékkal játszottak s ennek dacára is respektábilis eredményt értek el. Jó bíró volt Balogh Imre.

Kisvárdai SE—DTE 1:0. A saját otthonában játszó kisvárdai csapatnak nem nagy megerőltetésbe került a győzelem elérése.

Szövetségi díj. DMTK II.—DTE II. 2:0 (0:0). A mérkőzést az erősebb izakumu Máv. T. K. nyerte meg durva játék után. A bíró Gelér és Neumann (DMTK) játékosokat ki is állította. Bíró Tamássy László volt.

Fővárosi eredmények. FTC—BAK 4:1. TTC—VII. ker. 2:1. BTC—KAC 1:1. MTK—MAC 2:0. UTE—MAFC 3:0.

Temetkezési vállalat

Tulajdonos Sztyupka Lajos Békésgyula. 50 év óta fennálló nagyszabású üzlet felszereléssel ellátva.

Mindennap friss hortobágyi hal

kapható EGYHÁZTÉR 6 szám alatt.

Ugyanott egy üzleti ajtó ELADÓ.

Not es... delesek és javítások gyorsan KIAL-U. 63. SZ. és pontosan készítenek

Felhívás

Debreczen város hatósági lisztellátást élvező tagjainak névjegyzéke a f. évi november hó 16. napjától kezdődőleg az összes lisztiradókban közszemlére tétetett. Közélelmezési miniszter ur 63500—1920. Ke. M. sz. rendelete értelmében a jogosulatlan hatósági ellátást igénybevevő minden személy után azok részére, akik a hatóságot eredményesen nyomra vezetik, közlelmezési miniszter ur által 50 korona jutalomdíj állapított meg. Felhívjuk emélfogva a lakosság figyelmét, hogy tartsa hazafias kötelességének a névjegyzéket megtekinteni és a hatósági ellátást jogosulatlanul igénybevevő személyeket a hatóságnál feljelenteni, Közlelmezési ügyosztály.

KELETI J.

BU. PEST. V. ker. Koronaherc.-u. 17. Alapított: 1878. Gyárt a legkiválóbbakban: mülabakat, mükezetek, sérvköteket, haskötöket, gummigöcsérharisnyákat sth. Dus vasasték az összes betegápolási cikkekben, valódi angol, francia és amerikai gummikrubban, valamint orvosi műszerek- és kórházi berendezésekben E. adás nagyban és kicsinyben eredeti napi árak mellett. Szétküldés naponta.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, tési és kefoárak a legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Droguerianban Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Rizkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Aranyat mindenféle ezüstöt, briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám 1. emelet

Mérlegképes keresztény könyvelő azonnali belépésre állást keres. Orakönyvelést vállal. Cím a kiadóban.

A Csap-utcán egy Miss nevű piros szalagos kis barna kutya elveszett. Megtaláló hozza a „Hajduföld” kiadója jutalom ellenében.

TRÓPAPIR

fehér irodai és fogalmi eredeti és magokban kapható lapunk kiadóhivatalában.

Koros Sándor férfi-szabó Balmazújváros Piac-u. 66. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Menekült

tanár, gazdasz, intézői v. nevelői állást esetleg — mindketőt vállal. Ajánlat „Benignus” jellegre kiadóba.

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság. Kossuth-u. 17. Kölcsonoket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betéte után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncéltrekszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Gyermektelen házaspárnál mint minden családtag azonnali alkalmazást talál házi teendőket elvégzésében jártas középkorú nő. Menekültek előnyben részesülnek. Honvéd-u. 14.

Forgács István műorás Bádagos-u.

Számoló papír

11—21 cm nagyság 500 drb 30 K 05—16 cm nagyság 500 drb 20 K

a Magy. Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál

PIACZ-UTCZA 59

Kérem a névcsereére vigyazni!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **kelmefestő vegytisztító intézetem** felvételi helyei Egyházter 5. és Széchenyi-u. 18. alatt van, hol elvállalnak az e szakmába vágó mindenféle komplikált ruhát, gyászestben 24 óra alatt festek

Tisztelettel **WACHA** kelm-festő, vegytisztító Hajnal-u. 15.

Belépésre keresünk

ügyes jó megjelentésű fiatal embert

expeditornak és üzletszerzőnek

fix fizetés és jutalék mellett. Az állás mielőbb elfoglalandó. — Gyakorlottak előnyben részesülnek. — Je jelentkezni lehet lapunk kiadóhivatalában.

LENGYEL Fest, tisztít

Készíték gallérokat, kézelőket, ingeket pontos és szolid árban. — mindennemű férfi és nő ruhákat, gumikabátot minden színrre 8 nap alatt

CSAPJ-U. 95. Pacsirta-u. sarok. Felvételi hely Piac-utca 63. sz. mosoda.

Kováry és Altmann szűcsök, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkát pontosan és jutalékosan készítenek.